

а) прописати в ч. 1 ст. 115 КК України вбивство як винне протиправне заподіяння смерті іншій людині (вилучити уточнення «умисне»), або б) змінити назву та диспозицію норми у ст. 119 КК України, вилучивши з неї поняття «вбивство» та замінити поняттям «позбавлення життя». Другий варіант видається доцільнішим.

Література

1. Конституція України від 28 чер. 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Кримінальне право України. Особлива частина. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/308>

3. Кримінальний кодекс України від 05 квіт. 2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

4. Грищук В.К. Умисні вбивства за кримінальним правом України та Республіки Польща: юридичний аналіз складів злочинів: монографія. Хмельницький, 2012. 368 с.

УДК 364.632(043.2)

Літвінова І.Ф., к.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ФАКТОРИ ІСНУВАННЯ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА

Багатовіковою проблемою світового масштабу є домашнє насильство, яке зачіпає найрізноманітніші групи населення, посягає на основоположні права і свободи людини. Тема домашнього насильства незважаючи на розвиток людства та правові зміни для багатьох залишається табу, її вважають особистою справою кожного і відкрито не обговорюють.

Однак сучасна правова доктрина та міжнародне право проголошують право на ефективний захист від усіх форм та проявів насильства, у тому числі захист від насильства, що вчиняється з боку членів сім'ї чи інших близьких осіб.

Домашнє насильство досі залишається тіньовою формою насильства, яку часто не усвідомлюють жертви, кривдники, суспільство та держава [1, с. 60].

Ми погоджуємося з думкою О.Г. Предместнікова, який проаналізувавши визначення «насильство в сім'ї», яке надавав чинний на той час Закон України «Про попередження насильства в сім'ї» зазначив, що воно розкриває тільки його правову природу. На його думку, серед традиційних форм насильства, крім урегульованих правом, існують і такі, які не підпадають під дію правових норм. Ці види насильства включають соціальний аспект даного поняття. Вони не врегульовані нормами права і можуть засуджуватися тільки моральними нормами, що наявні в окремо

взятому суспільстві [2, с. 14].

Науковці при дослідженні вказаної проблеми докладно розглядають чинники, що обумовлюють домашнє насильство, та виділяють такі: 1) соціальні (напруження, конфлікти, насильство в суспільстві); 2) економічні (матеріальні нестатки, відсутність гідних умов життя поряд із відсутністю умов для працевлаштування, заробляння грошей, економічна залежність, безробіття); 3) психологічні (стереотипи поведінки); 4) педагогічні (відсутність культури поведінки – правової, моральної, громадянської, естетичної, економічної, трудової); 5) соціально-педагогічні (відсутність усвідомленого батьківства, сімейних цінностей у суспільстві, позитивної моделі сімейного життя на засадах гендерної рівності); 6) правові (ставлення до насильства як до внутрішньосімейної проблеми, а не як до негативного суспільного явища, до членів сім'ї – як до власності через відсутність правової свідомості); 7) політичні (прихильність до гендерних стереотипів, недостатній пріоритет проблем сім'ї та гендерної рівності, увага до материнства і дитинства, а не до сім'ї в цілому, брак уваги до батьківства); 8) соціально-медичні (відсутність репродуктивної культури у населення, відповідального батьківства, алкоголізм, наркоманія, агресія); 9) фізіологічні та медичні (порушення гормонального фону, обміну речовин, прийом збуджувальних ліків, хвороби нервової системи) [16, с. 25].

Т.М. Малиновська, зазначала про те, що коли йдеться про домашнє насильство, потрібно мати на увазі й специфічні умови в родині. Сімейна організація має свої соціальні правила, власні межі, порядок, атмосферу. Ґрунтуючись на системі саморегулювання, вона не може достатньою мірою контролюватися ззовні [17, с. 119].

Масштабність цього явища, його причини та умови, високий ступінь латентності обумовлюються тим, що повна інформація про факти домашнього насильства не надходить до правоохоронних органів через приховування членами родини фактів домашнього насильства. Усталені традиції та стереотипи щодо домашнього насильства як справи сімейної, яка не підлягає винесенню у сферу публічного обговорення та реагування, перешкоджають потерпілим від насильства скаржитись до правоохоронних органів [18, с. 208-209].

Таким чином, ми можемо говорити про наявність великої кількості факторів існування домашнього насильства, і, поява навіть одного з них, може призводити до вчинення домашнього насильства.

Література

1. Колос Л.Є. Насильство щодо жінок і вироблення концепції його подолання. Дотримання прав жінок та завдання правоохоронних органів України: зб. наук. ст. Ун-т внутр. справ; Ла Страда – Україна. Харків: Регіон-інформ, 1999. С. 58-68.

2. Предместніков О.Г. Насильство в сім'ї як злочин: причини, виявлення і розслідування: (тактико-психолог. основи): монографія. Міністерство внутрішніх справ України. Херсон: Айлант, 2008. 172 с.

3. Насильство в сім'ї та діяльність ОВС щодо його подолання: навчально-методичний посібник для курсантів вищих навчальних закладів МВС України / укладачі: Запорожцев А.В., Лабунь А.В., Заброда Д.Г., Басиста І.В., Дроздова І.В., Брижик В.О., Мусієнко О.М. Київ, 2012. 246 с.

4. Малиновська Т.М. Попередження насильства над жінками в сім'ї. *Право і Безпека*. 2016. № 1. С. 117-120.

5. Права людини в діяльності української міліції – 2011 / за заг. ред. О.А. Мартиненка. Київ; Харків: Права людини, 2011. 354 с.

УДК 343.232-048.445(043.2)

Лугчин В.І., аспірант,
Львівський національний університет ім. І. Франка, м. Львів, Україна

КЛАСИФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ ТА РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ФОРМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

В залежності від форми кримінального провадження, кримінальні правопорушення можна поділити на ті, які належать до приватного обвинувачення (*prywatnoskargowe*) і публічного обвинувачення (*publicznoskargowe*).

Відповідно до українського законодавства кримінальні правопорушення, щодо яких кримінальне провадження здійснюється у формі приватного обвинувачення, може бути розпочате слідчим, прокурором лише на підставі заяви потерпілого про вчинення кримінального правопорушення [1, с. 282]. Кримінальний процесуальний кодекс України закріплює у ст. 477 вичерпний перелік кримінальних правопорушень, які належать до приватного обвинувачення. Як приклад, до приватного обвинувачення належать наступні кримінальні правопорушення проти життя і здоров'я особи: ч. 1 ст. 122 (умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження без обтяжуючих обставин), ст. 125 (умисне легке тілесне ушкодження), та інші. Кримінальні правопорушення, які не знайшли відображення у ст. 477 КПК України належать до публічного обвинувачення [3].

Що стосується публічного обвинувачення, то прокурор, слідчий зобов'язані в межах своєї компетенції розпочати досудове розслідування в кожному випадку безпосереднього виявлення ознак кримінального правопорушення, а також вжити всіх передбачених законом заходів для встановлення події кримінального правопорушення та особи, яка його